

Quickscan natuurwaarden

Plangebied Heuvelstraat 18 te Waalre

April 2010

Rapportnummer: P10-0078

In opdracht van: Exlan adviseurs

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied

Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Onderzoek	3
2.1	Methode	3
2.2	Ligging en beschrijving plangebied	4
2.3	Bronnenonderzoek	5
2.4	Beschermde soorten	7
3	Effecten	10
3.1	Voorgenomen plannen	10
3.2	Effecten op beschermde soorten	10
3.3	Effecten op beschermde gebieden	11
3.4	Gedragscode	12
3.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	12
4	Conclusies	13
	Referenties	14
	Bijlage 1 Toelichtende tabellen	
	Bijlage 2 Wet en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemengd agrarisch bedrijf Ouweland is voornemens om het bouwblok op de locatie Heuvelstraat 18 te Waalre uit te breiden. Er liggen plannen om een nieuwe rundveestal, loods, vaste mestopslag en sleufsilos te realiseren. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het plangebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. Derhalve heeft in april 2010 (week 14) een onderzoek plaatsgevonden in en rond het plangebied Heuvelstraat 18 te Waalre.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura2000-lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het plangebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Onder andere is gebruikgemaakt van gegevens van Het Natuurloket¹ en provincie Noord-Brabant, waarneming.nl, beschermingsplan vleermuizen Noord-Brabant en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 6 april 2010 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: zonnig, matige wind en circa 13 graden Celsius.

---

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

2.2 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een gemengd agrarisch bedrijf aan de Heuvelstraat 18 in Waalre. Langs de heuvelstraat staat een rij grote coniferen. Op het terrein staan een rundveestal, een stierstal, een varkensstal en een tweetal maïssilo's. Op de plaats waar de nieuwe rundveestal komt lag voorheen een silo en is het terrein verhard. Op de locatie waar de nieuwe loods, vaste mestopslag en nog twee sleufsilo's zijn gepland is nu weiland. Een en ander is zichtbaar in onderstaande foto-impressie.

Foto 1. De huidige stallen

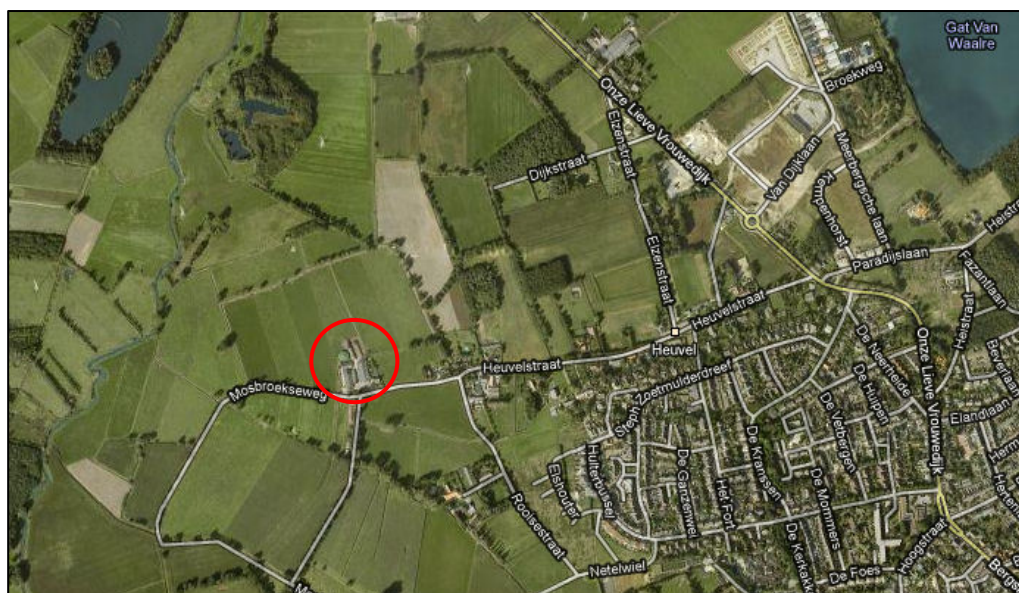
Foto 2. Grote coniferen langs de Heuvelstraat

Foto 3. Locatie waar de stal komt

Foto 4. Locatie van twee nieuwe maïssilo's

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

2.3 Bronnenonderzoek

Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV bevindt het plangebied zich binnen een straal van 300 meter van Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux. Het beschermde gebied betreft hier de Dommel (figuur 2).

Figuur 2. Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura2000-gebieden.

Gebieden EHS

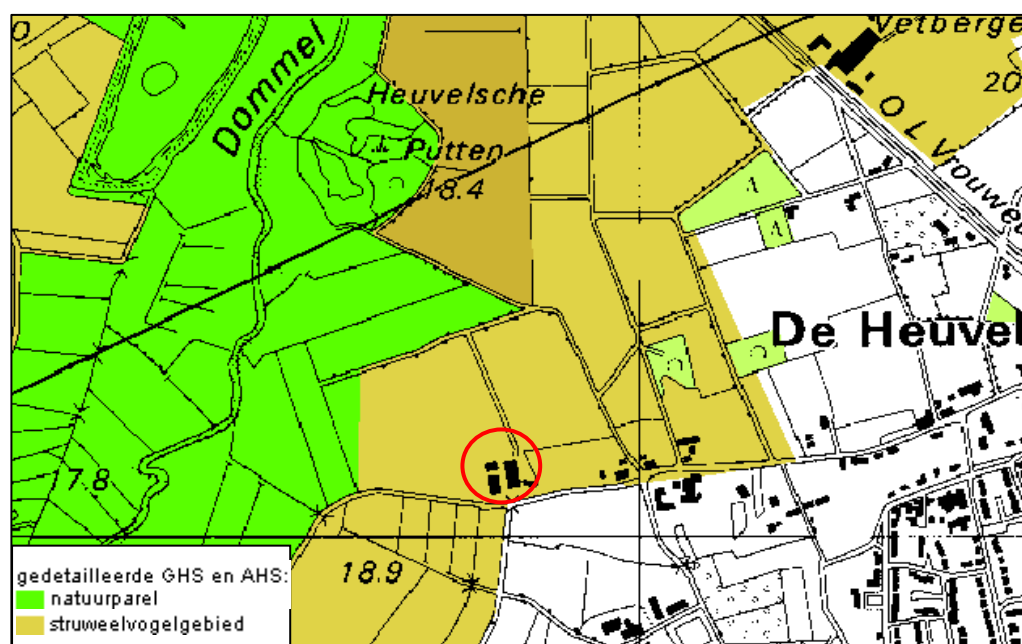
Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV, maakt het plangebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de provinciale uitwerking van de EHS. Het plangebied is wel gelegen in de GHS-landbouw en grenst aan de EHS zie figuur 3, 4 en 5.

Figuur 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS volgens het Ministerie van LNV.

Figuur 4. Ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS volgens de provincie

Figuur 5. Ligging plangebied ten opzichte van GHS.

Soorten

Het Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door Het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het plangebied bevindt zich in kmhok 157-378. Aangezien het plangebied slechts een gedeelte van dit kmhok beslaan, is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2008. Binnen deze periode is het bewuste kmhok onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheid gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 2.4.

Provincie Noord-Brabant

Het is mogelijk bij de provincie Noord-Brabant gegevens op te vragen bij het Bureau Natuurverkenningen voor de groepen herpetofauna, vissen, broedvogels en flora. Voor zover beschikbaar en relevant zijn deze gegevens verwerkt in paragraaf 2.4.

Overige bronnen

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen en provinciale soortbeschermingsplannen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen en vissen zijn uit dergelijke bronnen afkomstig. Ook is gebruikgemaakt van de website waarneming.nl.

2.4 Beschermde soorten

Vaatplanten

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het kmhok 157-378 slecht is onderzocht op vaatplanten. Er wordt meldinggemaakt van één soort van FFlijst 1, één soort van FFlijst 2/3, één soort van Habitatrichtlijn en één soort van de Rode Lijst. Uit de gegevens van de provincie blijkt ook dat verschillende beschermde planten, waaronder brede wespenorchis (FFlijst 1) in de buurt van het plangebied voorkomen. Uit het veldbezoek blijkt echter dat een klein deel van de beplanting in het plangebied is geschikt voor het voorkomen van slechts één beschermde plantensoort, namelijk de brede wespenorchis.

Conclusie: in het plangebied komt mogelijk de beschermde brede wespenorchis (FFlijst 1) voor. Verder worden geen beschermde planten verwacht in het gebied.

Vlinders en libellen

De groep dagvlinders is redelijk onderzocht en de groep libellen is goed onderzocht in het kmhok volgens Het Natuurloket. Er zijn geen bijzondere of beschermde soorten aangetroffen.

Uit het veldbezoek blijkt dat er binnen het plangebied ook geen biotopen voorkomen die geschikt zijn voor beschermde vlinders en libellen. Beschermde vlinders en libellen worden daarom niet verwacht.

Conclusie: in het plangebied komen geen beschermde vlinders en libellen voor.

Mieren en kevers

Het betreffende kmhok is niet onderzocht op mieren en kevers. Naar aanleiding van het veldonderzoek worden beschermde soorten uit deze groepen ook niet verwacht in het plangebied, omdat geschikte biotopen voor deze soortgroepen in het plangebied ontbreken.

Conclusie: in het plangebied komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor.

Vissen

Het betreffende kmhok is niet onderzocht op vissen. Aangezien er in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, kan met zekerheid gezegd worden dat er ook geen (beschermde) vissen voorkomen.

Conclusie: in het plangebied komen geen beschermde vissoorten voor.

Reptielen en amfibieën

Uit Het Natuurloket blijkt dat het kmhok niet is onderzocht op reptielen en redelijk is onderzocht op amfibieën. Er wordt meldinggemaakt van drie soorten amfibieën van FFlijst 1 en één soort van FFlijst 2/3. Uit de gegevens van het RAVON blijkt dat de amfibiesoorten Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, kamsalamander, gewone pad, rugstreeppad, heikikker, bruine kikker en het groene kikker-complex voorkomen in de omgeving van het plangebied. In de omgeving van het plangebied komt de reptielensoort levendbarende hagedis voor.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, deze zijn derhalve niet geschikt voor de soorten kamsalamander, heikikker, kleine watersalamander en het groene kikker-complex. Ook is het terrein niet geschikt voor rugstreeppad. In het plangebied is geen voortplantingsbiotoop aanwezig voor amfibieën. Het gebied is wel geschikt als landbiotoop voor amfibieënsoorten als gewone pad en bruine kikker. Het plangebied is niet geschikt voor de levendbarende hagedis, die vooral in open bospercelen en heideterreinen voorkomt.

Conclusie: mogelijk benut een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) het gebied als landbiotoop. De levendbarende hagedis komt in het plangebied niet voor.

Vogels

Volgens Het Natuurloket is de groep watervogels slecht onderzocht en de groep broedvogels goed onderzocht. In het kmhok worden 56 soorten broedvogels gemeld en negen soorten van de Rode Lijst. Volgens de gegevens van de provincie komt in het plangebied zanglijster voor en komen in de buurt van het plangebied onder andere de soorten steenuil, roodborsttapuit, boomkruiper, grasmus, scholekster en zwartkop voor. Uit het veldbezoek blijkt dat het gebied, door de afwezigheid van bomen, niet geschikt is als broedplaats voor roofvogels en spechten. De struiken in plangebied en in de tuin van het woonhuis zijn wel geschikt als broed- en foerageergebied voor cultuurvolgende vogelsoorten als merel en koolmees. In de tuin van het woonhuis komen tevens huismussen voor. Ook in de stallen broeden en foerageren verschillende soorten vogels.

Conclusie: een aantal vogelsoorten (FFlijst 3) gebruikt het plangebied als foerageergebied en de struiken in het plangebied en de struiken in de tuin van het woonhuis mogelijk ook als broedgebied. Ook in de stallen broeden en foerageren verschillende vogelsoorten.

Zoogdieren

Het kmhok is volgens Het Natuurloket slecht onderzocht op zoogdieren. Er komen volgens Het Natuurloket twee soorten van FFlijst 2/3 voor en twee soorten van de Habitatrichtlijn. Uit de Atlas van de Nederlandse Vleermuizen en het soortbeschermingsplan vleermuizen van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat de soorten watervleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. De gebouwen binnen het plangebied kunnen geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten.

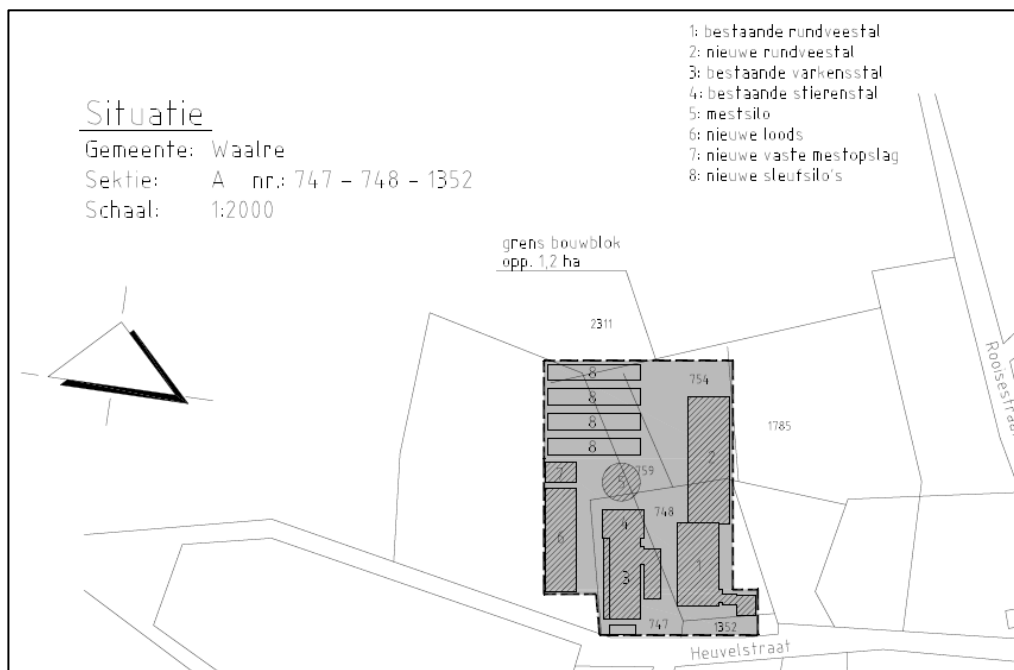
Uit het veldbezoek blijkt dat mogelijk verschillende zoogdiersoorten van FFlijst 1, zoals egel, mol en konijn in het plangebied voorkomen.

Conclusie: een aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) benut het plangebied als leefgebied. Voor vleermuizen (FFlijst 3) die in de buurt van het plangebied voorkomen zijn de gebouwen mogelijk van belang als verblijfplaats.

3 Effecten

3.1 Voorgenomen plannen

Gemengd bedrijf Ouweland is voornemens een nieuwe rundveestal, loods, vaste mestopslag en 4 sleufsilo's te realiseren.

Figuur 5. Voorgenomen plannen

3.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) de het plangebied mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. In het onderstaande wordt per soortgroep beschreven welke effecten optreden.

Vaatplanten

Mogelijk komt de beschermde soort brede wespenorchis (FFlijst 1) voor in het plangebied. Deze soort zal met name aanwezig zijn in de aanwezige beplanting. In de toekomst vindt er een herinrichting plaats, mogelijk gaan daarbij groeiplaatsen van brede wespenorchis verloren. Het mogelijke verlies van deze groeiplaatsen heeft geen effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soort. De effecten zijn derhalve verwaarloosbaar.

Amfibieën

Het gedeelte van het plangebied waar de nieuwe loods, vaste mestopslag en sleufsilo's gerealiseerd worden, wordt mogelijk door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) benut als landbiotoop. De herinrichting van dit deel van het plangebied heeft een negatief effect op de amfibieën die hier voorkomen, doordat landbiotoop verdwijnt.

Vogels

Mogelijk benut een klein aantal cultuurvolgende vogelsoorten (FFlijst vogels) het gebied als foerageergebied en/of als broedgelegenheid. Bij het verwijderen van de in het plangebied aanwezige struiken worden mogelijk nestgelegenheden vernietigd.

Zoogdieren

Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De herinrichting heeft een effect op de in het gebied voorkomende zoogdieren van FFlijst 1.

Mogelijk zijn in de gebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen (FFlijst 3) aanwezig. Bij de herinrichting van het plangebied zullen de gebouwen behouden blijven en zal dus geen negatief effect hebben op vleermuizen. Indien de bebouwing gesloopt zal worden, zullen de aanwezige verblijfplaatsen verdwijnen en dan is nader onderzoek om te onderzoeken of vleermuizen daadwerkelijk in de stallen verblijven wel noodzakelijk.

3.3 Effecten op beschermde gebieden

Natura2000-gebied

Het plangebied is gelegen binnen een straal van 300 meter van het Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux. Gezien de uitbreiding van rundveestallen richting het Natura2000-gebied treedt er mogelijk verzuring op door extra uitstoot van ammoniak. Een uitgebreid onderzoek naar de effecten van de uitbreiding op het Natura2000-gebied is dan noodzakelijk. Echter, de Crisis- en herstelwet bevat een aantal tijdelijke en permanente maatregelen. Dankzij deze maatregelen kunnen procedures sneller en eenvoudiger verlopen en kan er ruimte worden gecreëerd voor ruimtelijke initiatieven. Eén van de permanente maatregelen uit de Crisis- en herstelwet is de wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998. De gevolgen voor de stikstofdepositie van bestaande, niet-gewijzigde activiteiten (peildatum 7 december 2004), worden niet getoetst bij de beoordeling van een aanvraag van een NB-wet-vergunning. Dat geldt ook voor uitbreidingen van bestaande activiteiten en nieuwe activiteiten, onder de voorwaarden dat er per saldo nergens sprake is van een toename van stikstofdepositie (artikel 19kd van de Nb-wet).

Gebieden EHS

Het plangebied is niet gelegen in de EHS. De uitbreiding van het agrarisch bedrijf Ouweland vindt plaats op ongeveer 300 meter van de begrenzing van de EHS. Bij uitbreiding van de stallen vindt mogelijk verhoging van de ammoniakuitstoot plaats. Volgens artikel 3.1.12 Verordening Ruimte Noord-Brabant stellen GS nadere regels inzake compensatie van verlies ecologische waarden en kenmerken. Aangezien deze nadere regels nog niet zijn vastgesteld geldt de beleidsregel natuurcompensatie 2005. Deze verwijst naar de paraplunota. Hierin staat dat natuurcompensatie niet noodzakelijk is voor functies die in het buitengebied thuis horen. Bij uitbreiding in de GHS-landbouw kan een grondgebonden agrarisch bedrijf tot 1,5 ha groeien, natuurcompensatie is niet noodzakelijk.

3.4 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

3.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Door een recente wijziging in de wetgeving is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (b.v. vleermuizen) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Schade aan deze soorten dient voorkomen te worden om strijdig handelen met de wetgeving te voorkomen.

Vaatplanten

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de plantensoorten van FFlijst 1.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Vogels

Indien broedende vogels (FFlijst vogels) aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als verwijdering van de beplanting en gebouwen niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door beplanting vóór het broedseizoen voor vogels te verwijderen wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1. Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat indien de gebouwen blijven staan er geen effecten optreden aan vleermuizen.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

4 Conclusies

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet. Het plangebied is gelegen in de buurt van beschermde gebieden namelijk: EHS en een Natura2000-gebied.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3 en FFlijst vogels

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst vogels en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 3.5, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Beschermde gebieden

Ten aanzien van beschermde gebieden geldt dat het plangebied is gelegen tegen de EHS en binnen een straal van 300 meter van Natura2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux. Er hoeft bij uitbreiding van een grondgebonden agrarisch bedrijf naar maximaal 1,5 ha geen rekening te worden gehouden met de EHS. Door invoering van de Crisis- en herstelwet is de Natuurbeschermingswet 1998 gewijzigd en hoeven de gevolgen voor de stikstofdepositie van bestaande, niet-gewijzigde activiteiten (peildatum 7 december 2004), niet getoetst te worden bij de beoordeling van een aanvraag van een NB-wet-vergunning. Dat geldt ook voor uitbreidingen van bestaande activiteiten en nieuwe activiteiten, onder de voorwaarden dat er per saldo nergens sprake is van een toename van stikstofdepositie (artikel 19kd van de Nb-wet).

Er kan geconcludeerd worden dat:

- de aanbevelingen ten aanzien van vogels in acht genomen dienen te worden;
- de werkzaamheden voor de overige soortgroepen geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben;
- altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

Referenties

Literatuurlijst:

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Limpens, H. et al, Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, Den Haag 26 augustus 2009.
- Twist, P. en H. Limpens, Een thuis voor de vleermuis, beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant, Provincie Noord-Brabant, 's Hertogenbosch, december 2006.

Geraadpleegde internetsites:

- www.brabant.nl
- www.minInv.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabellen soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X:157 / Y:378								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	1		1	1	slecht	-	1975-1990
Mossen					1	matig	0%	1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren (#)		2		2		slecht	0%	1997-2007
Broedvogels			56		9	goed	0%	1996-2007
Watervogels						slecht	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	3	1				redelijk	51-100%	1992-2007
Vissen					1	goed	0%	1992-2007
Dagvlinders						redelijk		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						goed		1993-2007
Sprinkhanen					0	goed		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Bijlage 2 Wet en regelgeving

Flora- en faunawet *(Bron: Ministerie van LNV)*

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfsplaatsen. Door een recente wijziging in de wetgeving (augustus 2009) is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (b.v. vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van belang "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 *(Bron: Ministerie van LNV)*

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te

maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.